

L'acte d'afirmació Valencianista d'avui

Visca Valencia!

Cap a l'Autonomia per la Llibertat

Avui la esplendent ciutat de Valencia, en la plenitud del nostre gran rei Jaume I, la de l'altíssim poeta Ausiàs March, la ciutat de les flors, la joia del nostre Mediterrani, s'afirma amb orgull i amb una nova manifestació, no menys ferma i decidida que les que han format anteriorment el seu pedestal i abnegat camí de lluita i de propaganda.

Serà, l'exteriorització popular d'avui, un altre esgrai de la seva penosa ascensió i una altra esperança, ben fonamentada, per a l'èxit que ha d'obtenir en definitiva aquesta patriòtica empresa.

De moment no's conseguirà gran cosa més que l'haver deixat en l'entranya de la terra aquesta lleugera de segurs i esplèndids resultats per a un avenir proper.

Però hi ha en l'alta transcendència de aquest acte la significació d'una premissa, d'una base indestructible de l'edifici de demà, que ademés d'estar avarat pels dictats d'un mètic i d'una entenció acertadíssima, se confirma en la seva eficàcia per l'experiència de tots els pobles que hem tingut de lluitar pel reconeixement oficial de llur personalitat ètnica.

A València ha nascut el valencianisme espontàniament, és fill d'un sentiment popular, apenes advertit, però fonamentat arrelat en l'ànima del poble i fixat sol ha d'ésser apreciat pels seus germans de Valencia, com la més ferma garantia del gloriós pervindre de llur acció.

Deuen posar fe indestructible en la seva obra, deuen sentir-se forts contra les adversitats i totes les desilusions momentànies de la seva actualitat, perquè la poca ressonància exterior dels actes oficials, dels moviments col·lectius i de les adhesions tumultuoses, en els moments de començament i de iniciació, no està mai amb consonància amb aquesta força misteriosa i pregonia que furga valentment en els dintres del poble.

Nosaltres hem sostingut aquestes lliures en circumstàncies pitjors i al cap de poc temps els més hostils, els més sorpresos per les novetats imprevisibles de les nostres prediccions, s'avenint sentint paulatinament invadits d'aquesta eclosió espiritual que s'amara d'una nova idealitat i que ha arribat a cubrir en absolut totes les tendències d'opinió que's manifesten en la vida pública de Catalunya.

Nosaltres podem oferir aquesta experiència als bons patriotes de la Regió germana, com les millors paraules d'encoratjament, però en elles hi trobaran ademés la ratificació d'una realitat que mai deuen oblidar en les seves campanyes.

Catalunya ha arribat a aquest suprem instant de triomf dels seus ideals, a aquest moment en que no és possible sustentar cap representació pública en la nostra terra, sense acceptar, de què o per força, el principi de la autonomia catalana, perquè, malgrat l'opinió de molts equivocats de bona fe, ha sorgit condicionant aquestes aspiracions autonòmiques a la seva situació econòmica i a les grans corrents liberals i democràtiques que s'escamenten triomfament per tots els països civilitzats.

No hem de senyalar aquí els factors diversos de la complexitat social i econòmica de Valencia, que són prou coneguts dels que estudiant-los s'han fet cronistes de la obra valencianista; no més hem de dir que si fan molt bé en junjar tots els anhels exclusivament autonòmics en aquests moments de tantes, han de pensar també, que per al donat dels seus passos en ferm, tindran necessitat imprescindible del concurs de les forces productores, comercials i agrícoles del país, per a que a l'aspiració de la Valencia valencianista hi estigui vinculada tota la energia de la Regió.

Tindran necessitat igualment de saber trobar aquell punt de convergència entre els ideals d'una pàtria veritable que pot ésser un retorn a temps passats i una galvanització d'arcanismes morals, amb les alenades de confraternitat democràtica que arden cada dia més a tots els homes i els fa germans més amorosos a través de classes i fronteres.

Quan se trobin aquí els nostres germans de Valencia, la sang de la raça els guiarà, com ens ha guiat a nosaltres, cap a aquestes ponderades solucions de concòrdia de l'esperit de la terra i de la llibertat, que són els distintius més estimats dels pobles mediterranis.

Avui la Regió germana comença la seva via cap a aquesta obra que ha començat fa temps la nostra Catalunya i al obrir-la al lluny, els nostres braços s'estenen cordialment per a plejar en efusiva estreta el dia en que tota la llibertat haurà portat per aquest viarany, el tresor de les seves nacionalitats deslliurades a la major glòria de la civilització.

L'exemple de Valencia

La renaixença regionalista de Valencia és una viva esperança pel triomf definitiu dels ideals autonomistes de Catalunya.

La infundada hostilitat amb que durant molt temps s'han mirat el nostre moviment determinades regions espanyoles, s'anirà desfent del tot amb exemples com el de Valencia.

De primer ha sigut la evidència dels fets la que ha tret la raó a gran part de l'oposició sistemàtica de que eren objecte les aspiracions de Catalunya.

Avui ja és el convenciment de la virtualitat dels principis autonomistes, aplicats a totes les regions amb energies pròpies, el que fa veure clar la conveniència de les nostres solucions.

Quan seguint aquest camí, totes les nacionalitats ibèriques hagin contribuït al major progrés i desenvollop d'Espanya, podrem oposar tots pleigs, amb aquell "Visca Espanya", d'En Marragall, el veritable patriotisme dels pobles oligàrquics.

SANTIAGO ESTAPE.

L'adhesió del nostre partit

El C. N. R. del carrer de Pelai ha enviat a l'acte d'afirmació Valencianista la següent comunicació:

Honorable senyor:

En el C. N. R. de Barcelona ha rebut amb fonda complacència el convit d'aquesta Joventut Valencianista a les festes que tindran lloc a Valencia el vinent dia 28 amb motiu de l'acte d'afirmació valencianista que s'està organitzant i envia amb la present adhesió més entusiasta i fervorosa aquesta esplendent manifestació de la renaixença regional de Valencia.

Voldríem que amb aquesta expressió del nostre car afecte hi acullissin l'alta comunitat de la nostra espiritualitat nacional que avui com sempre vibra en el goig d'una fraternitat de les dues nacionalitats ibèriques, fonamentada en una gloriolosa tradició d'estela radiant en la història i estimada per la gran esperança en el pervindre de dos pobles que's refien del seu esperit nacional.

Aquesta entitat, que ha sigut capdavantera del moviment català en moltes de les situacions més difícils perquè ha passat Catalunya, voldria també, en aquesta ocasió, encomanar-vos el coratge i el dalit que ha arrelat en tots els esforços de la seva lluita, per ajudar la vostra obra amb l'exemple de voluntats que mai cauen, per que la fe en l'ideal les sosté sempre.

Visquem molts anys per bé de la Patria.

El Secretari, Pere B. Tarragó. El President, S. Estapé Pagés.

Senyor President de la Joventut Valencianista.

La Joventut d'U. F. N. R. ha expressat la seva adhesió a l'acte d'avui amb el següent ofici.

Aquesta Joventut ha acordat endressar, vos la més cordial salutació i espresar-vos els vius desitjos que sent, com a convençuts nacionalistes que són els que integren, de que l'Assamblea que mena a celebrar s'ha d'una joia no lluny d'agranaments valencians i catalans, amb els fills de les demés nacionalitats ibèriques, que vulguin emancipar-se del jou centralista que'ns oprimeix, comensin l'obra magna de la transformació política de l'Estat espanyol, baix la base federativa que nosaltres proclamem i sostenim aferrant per sempre més les actuals col·ligacions que'ns malmenen, emboreixen i vilipendien.

Sentim una vivíssima satisfacció que signa la Joventut Valencianista que la dignament presidint, la iniciadora d'aquest fraternal acte, que tan profitós fruit de donar per a la causa de l'Autonomia, fent-nos esperar amb un proper triomf, doncs en totes les causes nobles i generoses la Joventut és la esperança i el defecte de la victòria.

Saluden en nom nostre als assembleistes i ara i sempre ens fideuen al vostre costat per tot lo que convingui a la causa de la llibertat i de l'Autonomia.

Visca Valencia! Visca Catalunya! Barcelona 25 de juliol 1914.—El President, Enric Vila; El Secretari, Ernest Ventós.

Senyor President de la Joventut Valencianista.

La nova generació

A la ciutat de les flors s'hi celebren grans festes d'afirmació patriòtica iniciades per la Joventut Valencianista.

Els joves valencians acoblen a les velles colles polítiques per a afirmar la Patria i la llengua de la raça.

Nosaltres, joves nacionalistes de Catalunya, veiem amb goig aquest resorgiment de l'ànima valenciana i creiem amb ell perquè al davant de l'estol patriòtic hi van els joves valencians.

La Joventut, exenta de personalismes i rancúnies fa triomfar les causes que defensa. La Joventut logra imposar sempre el seu voler, perquè és la generació que s'apropa.

Si el vell món polític posa una valla a l'ambient patriòtic dels joves, aquests refermaran més i més el seu amor a Valencia i seguirà batejant l'esperit del poble presoner fins a aixecar el Patru de l'amor a la terra nadiua al damunt de la tomba de la generació que passa.

Valencia no's troba sola. Valencia també vol regirar si mateixa, també vol el

reconeixement del seu dret i del l'aspirar regionalisme del seu dret i de la seva llibertat... Es quel centralisme, símbol de les polítiques més vergonyoses, se en va a la posta, perquè repercutirà per Espanya el clam nacionalista que hi ha arreu d'Europa.

A la hermosa ciutat del Turia les Joventuts valencianes fan afirmació de amor a la seva Patria. Les joventuts catalanes deuen unir la seva veu a la dels valencians. El període dels grans Estats s'acaba. Ara comença una nova època, una nova generació: Les joventuts llenquen el crit de despierta ferro i se disposen a governar.

ENRIC VILA.

Alocució de la Joventut Valencianista

Germans de la Regió Valenciana: Quanbevol que siga el pensar i sentir vostre en matèries religioses, polítiques o socials, deuen tots contribuir i cooperar a la acció que serà caltra en la nostra terra en pro de les nostres reivindicacions regionals.

Per això esta Joventut Valencianista quin sol anhel és el resorgiment i l'avenç de la Regió Valenciana, vos crida i convia a l'acte d'afirmació Valencianista que celebrarem en Valencia el 28 de juliol proper i és que esteu d'acord, com no dubtem donar el vostre proveit patriotisme i amor a la Regió, amb les següents mínimes bases:

1. Oficialitat de la Llengua Valenciana.
2. Reconeixement de la personalitat regional.
3. Autonomia Administrativa. — La Joventut Valencianista.

Valencia i Catalunya

La Joventut Valencianista, corallosa i entusiasta, manifesta son desig de seguir el moviment nacionalista que avui està plantejant arreu, com problema de llibertat col·lectiva. Afirmació Valencianista, és l'actuació d'un poble que és dignitat i personalitat. Nosaltres, els nacionalistes catalans, seguim amb fonda simpatia el despertar de la regió germana i tot esperant aquell dia en que Catalunya autònoma i mestressa de son destí, pugui estendre el seu mantell de mare amorosa sota del qual Valencia, Mallorca, Rosselló i demés pobles de nica catalana, aprofitin els bàtacs d'una civilització, d'una cultura, parlant-nos de la voluntat d'uns pobles que no volgueren morir.

M. MER I GUELLE.

Els catalans a Valencia

Els dies 28, 29 i 30 de juny de 1907 va celebrar-se a Valencia la Primera Assamblea Valencianista.

L'esclat patriòtic quel projecte de celebrar aquesta assamblea suposava, va suggerir al Centre Nacionalista Republicà de Barcelona l'idea d'organitzar una Excursió de catalans a l'hera ciutat del Turia, tant amb l'objecte d'encoratjar amb nostre presència el formidable renaixement de l'esperit valencianista, com amb el de demostrar una vegada més a Espanya, tota, que's autonomistes de Catalunya lluny d'aspirar tan sols al benestar i a la prosperitat de nostra terra, volem treballar també per la regeneració de les regions germanes que vulguin aplegar-se a l'entorn de nostra bandera en la heròica creuada que sostenim contra el centralisme que'ns arruina i contra l'uniformisme que'ns oprimeix i ens deshonra.

Aquesta excursió tingué de sospèndre's la vigília mateixa del viatge, per haver comunicat el representant del poder central, a la Comissió Organitzadora, que reprimiria per medi de les armes qualsevol esvalot que pogués produir-se.

Malgrat això, foren molts els correl·lionaris que hi assistiren i l'assamblea conegué un èxit indiscutible.

Fruit d'aquella magna reunió el crit que avui llenquen els joves de Valencia, i així com allavors la nostra comunitat política hi aportà tota l'ajuda que les circumstàncies i les oposicions oficials li permetien, ara hi aporta també la seva adhesió entusiasta, decidida a estar sempre al costat d'aquest patriòtic moviment valencianista.

Per la "Joventut Valencianista,"

Quan jo valg anar a Valencia en l'any de l'Exposició, va corpore'm com cosa per a mi nova, aquell esclat de gràcia i elegància que arreu se feia mostra: prova claríssima d'aquell esperit que informa tots els pobles quel Mediterrani banya; una mateixa idealitat i un mateix sentiment traspuava entre la nostra manera de construir i decorar, barcelonina que aquella que la Ciutat del Turia, oferia als ulls de Espanya.

Si d'aquesta manifestació de les arts constructives i decoratives, passavem a entendre el verb dels constructors, sentíem alhora, entrelligir-se els llapcos que un mateix pensament dona al obrir ens era expressat de idèntica manera.

I era allavors quel concepte de la

nostra Nació creixia potent en el cor, veient en aquella terra, tant sols una perllongació de la nostra, tant estretament unida i batejant amb el mateix to, que no sense una gran emoció pensavem en els alts destins que junts assoliríem el dia radiant que sota la mateixa bandera fonguessim els nostres ideals.

Una joventut plena de fe en el pervindre enarborà allà la bandera nacionalista i jo veig des d'ara, com l'aua despunta plena de generoses promesses per lo que foren terres unides pels vincles de tanta sang i de tant esforç heròic que en mala hora quedà anorreat per la política xorcament igualitaria que'ls que no coneixien les fons vives d'on surt l'orgull dels pobles s'atreveixen bojament a cegar.

M. TARRAGO I ROMEU.

IDEARI

L'ESTANY DE BANYOLES

QUANT el viatger arriba a Banyoles veu en les cases i en el sol roent que'ls hi cau al demunt, un aire semblant al de Esparraguer o de Granollers, un aire d'ambigüitat que no es ni de poble rural ni de ciutat plena. Hi ha a Banyoles, com en totes les viles sense pròpia fisonomia, un café del Comerç i un estanc amb els colors destentats i una vella que fa mitja i unes noies joventutes que van a cursar.

Però, al cap-de-vall de un carrer, se us presenta tot de cop un espectacle magnífic: l'estany tot blau, tot blau, tot quiet, enllà de un passeig de platanes ombroses.

L'encis de l'estany us ha fet tot-seguit presoners. Seguiu les vores on els canyissos s'aixequen esvelts de l'aigua clara. Es hora de migdia i el sol fa mirallejar els mls caires d'argent del safir constelat de l'estany. Les muntanyes de l'altra banda, on s'adreça una casa solitaria amb una torre alta com un campanar, son ofegades per un vel de calitja. Una ventada tévia rica el mirall tranquil. Vols d'oronetes el travessen en teories obscures i fugitives. L'aigua te un sol color uniforme i viu, un blau de cobalt, de mar estival. Sota aquesta aigua clara i inofensiva, la barca, al capbucarse, va deixar-hi sepultat jovent alegre, noies gentils...

Ara puja de l'aigua una serena frescor. L'ombra de les platanes ens ampara del sol. La boira de calitja es desfà maravellosament. I per sobre l'aigua un ocell ample, de vol difús, fendeix les dues blavors tranquils del cel i de l'estany.

L'AMIC

ECOS

ELS joves, eternament els joves... Si en el fons de tot home hi dorm un poeta, en el cor dels joves, aquest poeta desperta enamorat i en la recerca de la Bellesa se detura corprès davant de l'espectacle de la Naturalesa que l'envolta... I és amb el Poeta enamorat de la terra, que apareix el Nacionalista.

Valencia i Joventut Valencianista, volen dir, un sol incomparable, un cel únic, una terra luxuriant, tota la pompa polícora de la llum a través d'un prisma, fent més fortament intensa la coloració de les coses...

Valencia, que vol dir fruiters, hortes ubèrrimes i perfum de tarongers... no havia de volguer dir també: Joventut. Poesia. i Nacionalisme?

BARCELONA ciutat d'istiu... Se detura un taxi. Hi pujem amb una senyorial familiaritat... —Al «Prado Català».

I tef-tef, deixant una boirosa estela, l'auto avença com esperitat Rambles amunt, atraveça la Plaça de Catalunya i a l'embocar el Passeig de Gràcia, vola...

Boia... lo del taxi, lo del tef-tef i lo de la boirosa estela... No ens fa vergonya confessar-ho... Aquí no hi ha més que fantasia i un tramvia de la Bonanova que'ns porta als Josepets, a la mateixa porta del «Prado Català».

Baixem... Al nostre davant, dos forasters, dos valencians, lleixen en la vela d'una taberna: Josepets... —Ché, nom i apellido tot chunt!— fa un dels admirat.

Nosaltres, no menys admirats, pensem al «Prado Català», convertit en Círcle Equestre, i ens asseiem en una cadira de pista tot dirigit una mirada assassina a una morisca acomodadora que té uns grans ulls negres i una amable rialleta als llavis.

Saludem a un bon amic «dissident», donjocose i amb barba de Radamès; saludem a un correl·lionari, contretut de «camerinos», que s'entrebleu fli-tejant una mondana palida com un biscuit-glacé i saludem a Nostra Senyora Fornarina, sempre gentil i magnífica...

Un artista presenta una col·lecció de gats que passen la maroma remenant la cua... Estem temptats de cridar a la joventut «acomodadora»:

—Per l'amor de Déu, rateta... que no la vegis els gats!... Amagui's!... Aquest xistu ens sembla dolent i callem... Apareixen uns acrobates simpàticíssims, uns famosos comedians parodistes, un habillíssim «jongleur» a cavall que'ns recorda a un entremaliat ballet parent dels Alegrias; uns pallassos força còmics i uns japonesos

DRILS I FRESCOS

Ferrán VII, número 47, i Call, números 14 i 19 (Antiga casa SANDIUMENGE, fundada en 1806).

Ultimes novitats per a istiu. Fantasies en cotó. BANDERES CATALANES. Gran BARATURA. Trins, Palloja i Penna

La Política

Una bandera

En els aparadors de l'important casa, Solsona i Segura, Avinyó, 4, hi ha exposada una hermosa bandera barrada o trenada d'una comissió de senyoretas catalanistes a l'Associació Nacionalista Radical.

Es d'alabar el bon gust i patriotisme demostrat per les distingides ofertes.

Els radicals

Ahí a les sis del matí, sortiren els radicals i en un tren especial, per assistir a l'inauguració de la Casa del Poble de Reus.

El número d'expedicionaris és molt numeros.

Els senyors Lerroux i Giner de los Rios, sortiren amb l'express, degut a tenir d'assistir a l'enterrament de En Llorenç Ardià.

En el acte d'enterrament d'En Llorenç Ardià, el que del partit radical senyor Lerroux, pronuncià un discurs enaltint la memoria del finit i recordant alguns casos de la seva vida política.

Els jaumins

Ahí amb motiu de la festa onomàstica de don Jaume, celebraren diferents actes els elements jaumins.

Al matí se celebraren misses i comunió en diferents esglésies, al migdia apenes i per la nit conferències i vetllades polítiques. Per tot regna la major pau i tranqüilitat.

Els dinàstics

Ahí al matí fou benida a l'església de Santa Agna, la llàpida que els obrers (?) monàrquics dediquen al rei, per a donar el nom d'Alfons XIII, a una plaça d'una ciutat africana.

CANÇONER

CORRANDA

La Maria és una noia,
amb cada ull com una brasa;
viu tota sola, no fuma...
però té cendres a casa.

Els magatzems EL BARATO

han adquirit nous locals. Per a efectuar les obres les existències son un obstacle i precisen vendre's en 25 dies per valor de 1.000.000 de ptes.

El dia 28 començaràn les rebaixes

Tots els articles, des de la percalina ordinària a la seda més superior tindran igual descompte.

PREU FIXE

¿Cap a la conflagració europea?

El conflicte austro-serbi

L'imperialisme austriac contra el nacionalisme serbi, pertorba l'equilibri i potser la pau internacional.

Viena. — Els embaixadors d'Austria-Hongria a Alemanya, França, Gran Bretanya, Italia, Rússia i Turquia, han rebut una comunicació en la que'l govern imperial diu que s'ha vist obligat a dirigir ahir al de Belgrad, per mediació del ministre d'Austria-Hongria, una nota de la que'ls trasllada copia, pregant la comunicin als governs prop dels quals estan acreditats. A dites comunicacions acompanyen els comentaris següents:

—El 14 de març de 1909, el govern real serbi, dirigit a Austria-Hongria, una nota (que's reproduïx). Al matí següent, Serbia empenygué una política que tirava a inspirar idees subversives als serbis residents en la monarquia austro-hongaresa i a preparar així la separació dels territoris austro-hongaresos de Serbia.

Convertida Serbia en llar d'agitació no tardaren en formar-se societats i afiliacions destinades a crear desordres en territoris austro-hongaresos. Aquestes societats, compten entre els seus membres, generals i diplomàtics, funcionaris de l'Estat, jutges, personalitats del món oficial i no oficial del regne.

L'esperit de conspiració dels polítics serbis sofrí un recrudeixement després de l'última crisi balkànica, venint a posar-se a disposició de la propaganda nacionalista contra Austria-Hongria, individus que havien format part de partides ocupades fins allavors a Macedònia.

Davant d'aquests maneix, als quals ha estat sofmesa Austria, des de fa

varis anys, el govern serbi no ha cregut que s'han deure el pendre la seva petita mida, i amb ell el govern serbi ha faltat al deure que l'imposava son solenne declaració de 31 de març de 1909 i s'ha posat en contradicció amb la voluntat d'Europa i amb el compromís contra Austria-Hongria.

La magnanimitat del govern imperial estava inspirada en el desinterés territorial de la monarquia austro-hongaresa i en l'esperança de que'l govern serbi acataria per aprecian el son just valor l'amistat d'Austria. Aquesta benevolència, no obstant, no ha modificat en res el procedir del regne, que continua tolerant en son territori una propaganda funesta, quals conseqüències se manifestaran davant el món el 28 de juny, en que'l presumpte hereu de la monarquia i la seva esposa caiguessen víctimes del complot tramat a Belgrad.

En vista d'aquest estat de coses, el govern imperial ha tingut que decidir-se a emprendre noves i apremiant gestions a Belgrad, a fi de portar al govern serbi a detindre el moviment nacionalista que menaça la seguretat i l'integritat de la monarquia austro-hongaresa.

El govern imperial està persuadit, a l'empendre aquesta gestió, de que's troba d'acord amb els sentiments de totes les nacions civilitzades, que no poden admetre quel regicidi sigui un arma de que's pugui usar impunement en la lluita política i que la pau europea sigui continuament perturbada

per manxar provinents de Belgrad. En aquests dies que precedeixen el govern imperial posa a disposició d'aquest govern el corresponent expedient sobre les maquinacions serbes i la relació que existeix entre aquestes maquinacions i l'atentat del 28 de juny.

Sant Petersburg. — S'assegura després del Consell de ministres celebrat avui que Rússia interdirà immediatament en la qüestió austro-serba per a demanar a l'Austria que promogui el pla de l'última hora a fi de donar temps a la diplomàcia europea per a exercir la seva influència.

El senyor Sazonof ha tingut avui entrevistes amb els representants d'Anglaterra, França, Alemanya i Sèrbia. El ministre d'Austria-Hongria a Belgrad ha rebut ordre d'abandonar el territori de Sèrbia, si el Govern serbi no accedeix abans de demà, dissabte, a les sis de la tarda, a les demandes contingudes en la nota d'Austria del dia 23.

Sant Petersburg. — Una nota oficial diu que el Govern imperial, preocupat pels conseqüències que s'acaben de produir per l'últim atac d'Austria-Hongria a Sèrbia, ha decidit adoptar una actitud més atenta i descafeïnat del conflicte austro-serbi, en el qual Rússia no pot pas permaner indiferent.

Brússels. — «Le Peuple» acull amb tota mena de reserves, una informació procedent de Viena segons la qual Sèrbia ha rebut l'últim atac d'Austria-Hongria. Segons aquesta informació la guerra començarà probablement el dimecres.

Belgrad. — Regna patètica efervescència en aquesta capital.

S'ha reunit novament el Consell de ministres baix la presidència del príncep reial.

Corre el rumor de que la Skupstchina ha sigut convocada per a demà, dia 28.

Les eleccions generals han sigut aplaques indefinidament.

«L'Excelsior», en un despatx de Sant Petersburg, diu que Rússia i França han començat una gestió concertada amb l'objecte d'assegurar la pau entre Austria i Sèrbia.

«L'Echo de Paris», assegura que l'embaixador d'Alemanya ha entregat a M. Bienvenu Martin, en substitució de M. Viviani, una nota transformant les diligències austro-serbes en conflicte diplomàtic europeu.

La nota declara que Alemanya aprova la nota austriaca i espera que la discussió quedarà localitzada. Si una tercera potència hi intervé, resultarà una greu divisió entre la Triple Aliança i la Triple Entente.

«L'Echo de Paris» acull el rumor de que M. Viviani escusarà el seu viatge, tornant immediatament a París, en vista de la situació internacional creada per la nota d'Austria a Sèrbia.

«Tota la premsa dedica preferent atenció al conflicte austro-serbi».

Coincidint tots els diaris en apreciar la gravetat de la situació, però expressant la seva confiança en que el conflicte no originarà cap conflagració europea.

Belgrad. — El tresor de l'Estat acaba d'esser expedit a un lloc de l'interior.

(Seguiu aquesta informació telefàgica a Darrera Hora).

Sopar íntim

en obsequi a

Josep M. Pi i Suñer

amb motiu d'haver obtingut per oposició una Càtedra de l'Escola de Fundadors creada per la Diputació Provincial.

Restaurant Rhin. — Dimarts, 28 juliol a les nou del vespre:

Preu: 6 pessetes

Inscripcions a la Redacció de EL POBLE CATALÀ.

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria

La setmana entrant se repartirà pels establiments comercials de Barcelona, una fulla editada pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria de Barcelona, contenint el projecte de llei sobre la jornada de la dependència mercantil i el notable informe que sobre dit projecte eleva l'essencial Centre a la comissió del Senat dictaminadora d'aquell.

De dita fulla se n'ha fet una grossa tirada no sols per a ésser repartida a Barcelona, sino en altres poblacions de Catalunya.

De acord amb l'essencial Informe i amb les demés entitats de dependents de Dependents de Barcelona se disposa a efectuar una gran campanya per a aconseguir les millores que són necessàries de dit projecte.

ESTOMACAL

Con el Elixir Salz de Carlos

se curan las enfermedades del estómago e intestinos, aunque tengan años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos. Cura las acedías, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos.

DIARREAS

disenteria, la fetidez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal. Los niños padecen con frecuencia diarreas más o menos graves que se curan, incluso en la época del diente y dentición, hasta el punto de restituir a la vida a enfermos irremisiblemente perdidos. Lo recetan los médicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID de cenite folletito a quien lo pida.

Ignasi Oms i Ponsa

Ha mort a Manresa, aquest estimat correligionari nostre. La nova gran agència fonamental, car l'ignasi Oms era dels homes que honoren i prestigien un partit. El nostre benivolent contrare «Bages-Chut», dedica aquestes paraules al malagunyat patriota:

«Era un cor senzill, predisposat sempre al bé i al perdó. Aon podien començar-se aquestes seves qualitats era a l'Escola de Arts i Oficis i al Col·legi municipal de Segona Ensenyança del qual era Director. Sentia un fons amorós pels infants i adults que no era extremat, sino que al revés, en les exterroritzacions, tots els nois sabien o instintivament endevinaven aquesta seva passió per ells. I precisament perquè ho sabien se l'estimaven tant i'l tractaven amb tant amorós respecte. Perquè, si per les seves bondats se'l tenia que tractar amorosament, pel seu caràcter de dignitat, per la seva vida social i per un no sabem què que ho imposava, se'l devia tractar forosament amb respecte. Tenia moltes condicions pedagògiques, que al aplicar-les en les seves relacions amb els nois els produïa dels beneficis al seu costat. Era partidari de que el càstic de les faltes les trobessin en el seu remordiment. Els tractava com a uns homes, i per això els èxits acadèmics alcançats en ambigües institucions culturals han sigut extraordinaris».

Ademés no vos en recordeu tots d'aquella correcció en les seves relacions, d'aquell esperit de tolerància i d'aquell caràcter de la seva persona que'l feien tan atractiu. Segurament que haurà mort sense agrair a ningú. Tenia un esperit de tolerància que no semblava matar en el nostre país. Sabia destriar tan humana i justament el respecte a les conviccions de cada un amb les naturals relacions socials, que no coneix un exemple de més altes virtuts d'aquest gènere. Es donava el cas en ell de que moltes de les seves relacions de amistat eren amb persones d'idees diametralment oposades a les seves; i fins al respecte aquest seu noble procedir i les seves altres virtuts, que gent de temperament intolerant, incapassos de sostenir una amistat amb persones d'idees oposades, transigien amb la seva, i l'encara, per comble d'atracció, aquell posat seu, sempre distingit, tan cuidat de la seva persona i de les seves robes, continuament feia molla el dit índex central pels pols espolsats la boia de cendra del cigar que hagués pogut caure sobre la seva invariable i impecable roba negra.

I mant analitzant encara, fixem-nos amb lo propi, amb lo més íntim; amb la seva vocació; mireu-nos el com arquitecte. Va acabar la carrera cap als temps de l'Exposició Universal de Barcelona del 1888. El director de l'Escola d'Arquitectura el eminent mestre Domènec i Montaner, va posar-se al seu costat. Creiem que n'hauria prou amb això per a deixar definitiva la seva personalitat artística. Però ho serà que veiem quicòm de lo que ha fet entre nosaltres, adiu que poc haurà pogut fer sense les trabes de una imposada economia ratllana en la pobresa o el imposit peu forjat de la casa de llocuer.

Però no obstant mireu lo ben senzilla que està la «Casa d'Infants Orfes», lo grandios que resulta dintre del seu minúscul emplaçament el «Cine Principal», la elegància i gentilesa del «Casino de Manresa», lo altrés que's presenta l'«Escorxador», la tranquil·litat que traspuja l'enfront de la «Casa Devant», del Passeig Pere III, la grandesa de la «Casa Torralba» i una infinitat de construccions projectades per ell que deixa escampades per la ciutat i comarca. Ademés el seu sentiment decorativista era extraordinari. Vos recordeu de la elegància dels arcs que va projectar quan la vinguda d'algun personatge real i d'altres ornamentacions públiques i privades per ell projectades? I ara, recentment, del prodigi de bon gust de les il·luminacions de Casa la Ciutat, i del Saló del Cassino de Manresa? I de l'Exposició General Manresana, en la qual va posar tan esforç?

I el seu decor traspuava sempre la mà de l'arquitecte. Sempre la elegant severitat, correntment el dibuix a base de línies rectes i curves de compàs, sempre traçats ben definits; fugia de les barroques. No fa gaire temps que en una de les recents visites a la nostra ciutat de l'important mestre Domènec, acompanyat aquest de l'amic perdut i de nosaltres, posant-se a contemplar algun aspecte de la Casa Torralba, es girà al Oms dient-li: — Veig que encara dibuixes. I desventurat amic traspuava una intensa emoció, car era gran la devoció que sentia pel seu mestre.

I si tantes condicions extraordinàries que admirar tenia en aquestes aspectes, considerem lo que era com a home d'idees. Concorrent en els canals del catalanisme del renixement al costat d'en Domènec i altres va ser sempre un fervorós catalanista fins a la tomba. Per tot arreu amb podria posar com a motiu decoratiu i de respecte l'escut de la confederació, les quatre barres o el de Catalunya, la creu de Sant Jordi, com ho feu en la capçalera d'aquest diari per ell projectada, en la llegenda de l'enfront del Centre Nacionalista Republicà i quasi per tot aon posava la mà.

Però ademés, era republicà. Per tradició familiar era liberal. Més al formar-se el partit Nacionalista Republicà, va trobar en ell satisfacció per a les seves idees patriòtiques i humanes. Amb nosaltres va fundar el Centre Nacionalista Republicà de Manresa, amb tota amor va dibuixar el seu segell social, que a l'hora li ha servit d'escut, i fins a l'hora de la seva mort ha seguit en les nostres rengleres. Era tant estimat el seu caràcter entre nosaltres que en totes les ocasions crítiques vàrem procurar conèixer el seu criteri, sempre per ventura nostra coincidència. El diputari que més influència va exercir en el seu esperit va ser el gran Alomar en les seves insuperables elucubracions del temps de la constitució i inicis de l'Unió Federal Nacionalista Republicana, publicades en EL POBLE CATALÀ.

El seu natural no'l predisposava per

a la tasca apostòlica vibrant i ardida, però era un fidel devot que les propagava les seves idees, amb l'exemple i amb l'apaçibilitat del seu temperament. I com que les seves relacions personals eren tan extenses i els seus prestigis tan grans, tenim la convicció de que moltes evolucions, sinó cap al catalanisme radical, cap a un catalanisme transigent que hem observat, les creiem en gran manera influenciades per la acció del nostre biografiat.

Nosaltres que li havíem posat tanta voluntat d'anoyar-nos sempre. Sempre una cordial paraula de honorament i amor sortirà dels nostres llavis al fer-ne bon record i ara com a comiat perpetua a l'amic entranyable fem promesses de procurar imitar-lo en les seves virtuts i hàbits.

Descansi en pau l'emplarissim ciutadà.

FI DE CURS

Abans d'ahir a la tarda tingué lloc la sessió de clausura de les conferències que sobre l'Institut Montessori de Roma, han vingut donant les mestres pensionades per l'Ajuntament d'aquesta ciutat per a que estudiessin aquella institució model.

L'acte com tots els anteriors revestí molta importància havent-hi moltes representacions i assistents de persones de relleu en qüestions d'ensenyança i numerós públic compost en sa majoria de senyores.

Ocuparen la presidència el regidor senyor Muntanola, en ausència del president de la Comissió de Governació, el nostre il·lustre amic senyor Vidal i Valls i els tinent d'alcalde senyors Matons i Juncal. A dreta i esquerra hi havien les professores pensionades i altres senyores.

La primera de parlar fou l'inspector de primera ensenyança senyor Serrano explicant el material que servia pels alumnes d'aquella institució i adjuntant varis exemples sobre els resultats d'aquestes escoles demostrant un gran amor per ells i pel gran de cultura que els nens adquireixen degut a la gran voluntat de la doctora Montessori.

El senyor Muntanola preguntà a la concorrencia sobre si algú de la mateixa desitjava donar la seva opinió sobre aquestes conferències i d'aquesta institució.

Com sigui que ningú respongué, el senyor Palau de la Junta de la Casa de Maternitat i Exposit, explicà com a aquesta institució un cop estudiat el sistema Montessori i convencuts dels seus bons resultats que reportà als nens, l'adopció havent-se'n obtingut grans beneficis, puix nens que semblaven com idiotes, ha anat esdevint educats i normals.

Quan aquest senyor es disposava a tennar el seu discurs, un del públic, que després resulta ésser, segons pròpia declaració, un inspector d'ensenyança parlà de qüestions pedagògiques.

Seguidament s'aixecà el senyor Juncal i fent un llarg discurs, parlant sobre la pedagogia antiga i moderna i fent una conclusió final, que segons ell, el mètode Montessori no és una invenció, sino que és una recopilació de tots els elements bons i moderns de la pedagogia portats a la pràctica. L'Ajuntament deu acceptar-ho per ésser la darrera paraula de l'educació, però això no vol dir que l'hagi d'adoptar definitivament, puix com sigui que aquesta ciència cada dia evoluciona, és precis sempre procurar portar a la pràctica, lo més modern i de més bons resultats.

Resumí els discursos el senyor Muntanola i posà fi a aquest curs de conferències, tenint paraules d'agraïment per les professores que han donat les conferències, demostrant ademés, el gran amor que senten per l'educació i acabant per fer entrega a les màximes d'un diploma de l'Institut Montessori de Roma, donant-los-hi l'autorització per aplicar aquest procediment a Barcelona.

Les mestres agraciades foren molt felicitades per molt dels assistents i se donà fi a aquest acte a un quart de deu de la nit.

El Congrés Agrícola de Tortosa

Tortosa, 25. — Al migdia d'ahir és quan s'exteroritzà més l'animació que fa dies regna preparant-se la ciutat per a rebre als forasters i celebrar el XVII Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear.

Un pregoner anuncià els actes i festes. Sortí pels carrers una banda de música. A la una arribaren amb l'express de Barcelona el president de la Federació don Ramon Ribas i Ribot, acompanyat de significats agricultors, alguns dels quals pujaren al tren en les estacions del transit.

La rebuda fou molt afectuosa. Hi havia l'alcalde de la ciutat, el president de la Junta Organitzadora senyor Baró de Purroy, el de la Cambra Agrícola senyor Ayuso, el de la Comarca senyor Nicolau, el de la Comunitat de Regants senyor Cané, el diputat a Cortes senyor Domingo i molts altres representants de entitats locals.

El senyor Baró de Purroy feren les presentacions i seguidament es passà a la Casa Consistorial. El senyor alcalde pronuncià un discurs donant la benvinguda al congrés i el President de la Federació amb sentides frases d'agraïment.

L'ajuntament s'ha fet amb molt d'ordre. Alguns forasters posen en cases particulars.

Es visitaren alguns molins i magatzems d'oli; cap al tard se donà un torn per les hortes del volt de la ciutat.

Entre els forasters n'hi ha molts de particulars de Catalunya que no coneixen la ciutat, quedant admirats de la riquesa de les hortes i de l'importància que té en aquesta plaça l'indústria i el comerç de oli.

Els tortosins donen detallades explicacions als visitants.

També se parlà de l'Assemblea legislativa de la Federació en la que s'haurà de nomenar nou president i designar la població en que l'any vinent se celebrará el congrés. Sembla que serà la ciutat de Balaguer.

La Serrada al Park ha tingut un èxit que no s'esperaven els que indolguen aquest número en el programa.

El desvassal de llum que hi havia al Park i la nota de color que hi donava la

immensa gema que hi era aplicada, ha fet que construis la festa un aconecement potser mai vist a Tortosa.

Entre la gentada reunida hi eren els congressistes, dels quals n'hi havia arribat la darrera expedició en el tren del vespre.

Després de dit ha reançat l'animació dels forasters amb les alegres notes d'una dansa que ha recorregut tots els barris de la ciutat.

Inauguració del Congrés

Primera sessió

En sortint de la missa que a les vuit s'ha donat a la Catedral s'han dirigit els expedicionaris a l'inauguració del Congrés.

En l'inauguració hi eren totes les autoritats i comissions de totes les entitats tortosines, acompanyant d'omplir el local un públic nombros.

L'alcalde ha obert l'acte inaugural amb un breu discurs que ha sigut aplaudit per la concorrencia.

En representació del senyor Arquebisbe ha parlat el canonge Martner, fent-ho després el president de la Federació Agrícola Catalano-Balear, don Ramon Ribas. Ribot, qui ha sigut amb gran elegància la ciutat de Tortosa, agraïa i hospitalaria, com s'havia ja demostrat en les poques hores d'estada que hi ha d'eren els congressistes.

Després d'aquests preliminar d'inauguració del Congrés, s'ha entrat al desenrotll del primer tema, consistent en el Cultiu de l'Olivar. El desenrotll el proposa el Freguats don Agustí Martí, el qual presenta sis conclusions que són molt discutides.

Alguns de les conclusions són modificades en virtut de les esmenes que proposen els senyors Mestres, Dachs, Martner, Salomón, Ribó i Mir, iguals esmenes foren aprovades pel Congrés.

Després don Ramon Ferrer, metge i agricultor de Santa Bàrbara, donà lectura al tema segon: Malalties de l'Olivar i tractament. Però quedà reservada la discussió del tema per a la sessió de les tres de la tarda.

La noia va fer-se càrrec de's raonaments del seu pare, i va dirigir al seu promès una carta reclamant-li determinades joies i anunciant-li de pas que de no rebre-les molt aviat el denunciaria al jutge.

Per practicar les diligències encomanades a trobar a la parella faltant, la policia va trobar a un tal «Juanito Cortinas» amic de la dispensa que tenia a la parella, i com si diguessim l'home de confiança de la casa de chupescos.

Aquest senyor Cortinas va resultar ésser un tal Real, ex-escapolat i capellà reuget, processat varis vegades per abusos de diverses menes, i a qui la policia havia perdut de vista d'un temps an aquesta part.

Licència

El governador civil ha concedit un mes de llicència al delegat del districte de la Llotja senyor Pendergias, qui com és sabut, fou ascendit per a cobrir la vacant que quedà per jubilació de don Antoni Treu.

Per a desempenyar la plaça de delegat del districte policia ha sigut designat el inspector de policia senyor Carrizo.

Els esports

Tennis

Durant els dies 6, 7, 8 i 9 del pròxim mes d'agost se celebrará a l'Esplanada de l'Exposició el Tercer campionat de Lawn-Tennis baix el següent programa de proves:

Primera: Campionat d'Esplanada de l'Exposició. Partit individual de cavallers.

Segon premi: Copa Vila Engracia i Medalla Vermeil.

Per a qui la Copa Vila Engracia passi a ésser propietat del guanyador és precis que la guanyí dos anys consecutius o tres sense aquesta condició.

Segona: Partits individuals amb ventajetes.

Primer premi: Copa donada per l'Excelesisim senyor President de la Diputació de Tarragona don Josep Mestres.

Segon premi: Medalla de Plata, oferta per l'Associació de Lawn-Tennis de Catalunya.

Tercera: Partits per parelles mixtes amb ventajetes.

Primer premi: Dos copes de plata.

Segon premi: Dos medalles de plata.

Futbol

Abans d'ahir a la nit tingué lloc l'anunciat partit entre'l segon equip del E. C. Barcelona, i el primer equip de l'Avenç E. C.

El resultat d'aquest partit és de 6 a 1 a favor del Barcelona.

El partit que devia efectuar-se ahir entre'l S. C. Pompeya i el New-Catalana ho's va celebrar per incomparança del Pompeya essent adjudicatés els punt al New-Catalana.

Com varem anunciar demà a les cinc de la tarda s'efectuà un partit del mateix conegut al Stadium i l'Espanya, que promet ésser molt renyit donada la valia dels elements que componen els equips.

Natació

Brillant en tots conceptes fou la festa organitzada pel C. N. Barcelona el divendres a la nit.

Va començar aquesta part seball en el agraie dels banyes de Sant Sebastià, ricament aforat, i varem veure moltes cares boniques que alegraven extraordinàriament la vetlla.

Seguidament va començar la part de natació.

En primer terme els nadadors del C. N. Barcelona s'afiliat amb famulars al cap varen fer algunes evolucions que agradaren molt.

Hi-humant el mar amb bengales de color, va fer-se un partit de water polo entre dos teams formals per nadadors de Barcelona que varen empatar a un goal.

Els salts fou lo que tingué més èxit de la revetlla, mercedament, citant-se un àngel que d'en Quimana i un salt crobanc d'en Galofre, que varen ésser molt aplaudits pel públic.

La fantasia un esomni interromput a causa de l'estat del mar no més va resultar a mirjes.

Quan el públic se retirava del C. N. Barcelona a causa de la aglomeració, va emenar-se un torn de l'edifici no ocorrença precipitant-se a la serenitat dels congressistes, prova d'això és que no va ésser mopiú perquè la gent deixés de divertir-se puix el ball va continuar fins ben entrada la matinata.

NOTICIES

La Junta directiva de l'Ateneu Obrer «Terra Baixa» i una nombrosa comissió de veïns de Can Tintó, de dels districte quint senyor Rosés, per els mateixos i per tots els industrials, propietaris i veïns de Can Tintó, demanant-li que amb tota urgència se instal·li en dita barrada el dispensari acordat per l'Ajuntament municipal en 11 de juny de 1913.

Funden dita sollicitud en que hi ha diferents acords municipals per a instal·lar el dispensari en dita barrada, aon no existix metge ni botiga i que en cas d'acident hi ha que camblar devegades vuit quilòmetres i amb més de dos hores per anar al dispensari més pròxim, i en que en aquell barris el més cèntric de tots els pobles de la part baixa del Llobregat i el més comode per a el públic per tenir l'acció terme del tramvia en el centre del barrí i el quartell de la guardia municipal.

A últims del corrent se verificà en l'Ateneu Obrer, de Gracia, una reunió de autoritats locals, centres, associacions, diputats, senadors, consellers i demés personalitats adherides a la caravana patriòtica-escolar per terra d'America, amb objecte de donar compte dels treballs realitzats i acordar les peticions que han de dirigir-se a don Alfons i al Govern per a que el projecte dels obrers catalans sigui apoiat amb la eficacia deguda en els centres ministerials.

Agrosió.—A les tres del matí s'ha sentit al dispensari del carrer d'en Baró Enric Carabà, de 29 anys, jornal, a que li curesen una ferida d'arma blanca al costat esquerre.

Segons ha dit, al passar pel carrer de l'Arc del Teatre, una dona desconeguda l'ha escorregut amb un ganivet i ha fugit.

Una dona d'un ranxo.—A una taverna del carrer d'en Grases i 3, la taverna Joana Novells, de 52 anys, casada, té que la designa de curar a un pou, per servir per a posar les cervesses i les seoses en fresc.

Un dels circumstàncies, Felix Canals, de 60 anys, jornal, hefet tot seguit al veï que té sis netors de fondaria i esia i tragué a la pobre dona que tenia, cama esquerra tan greument lesionada que no fóra estrany la perdés.

FFoi portat al dispensari del carrer del Roser i després a l'Hospital de la Santa Creu.

El Canals fou curat d'unes erosions lleus a la mà esquerra.

Desgracia.—En el dispensari municipal de Sant Pau curat Josep Parés, de 40 anys, d'una ferida contusa en el dors del dit pulgar de la mà dreta, produïda segons manifestà, amb una ampolla que li trencà a les mans netejant-la.

La primera expedició ha sortit de Barcelona acompanyada per una comissió de senyores de la Federació, i la componen els nens següents: Jaume Vidal, Josep Garcia, Josep Manco, Emilia Roselló, Joan Sabat, Vicens Costa, Restitut Marco, Josep Albi, Joan Palacin i Carme Andrés.

-VICHY CATALA

Algua mineral natural, digestiva i més econòmica que les seves similars.

El Comitè Suprem de la Federació Feminina contra la Tuberculosis té ja designats els punts de residència dels 35 nens pobres i depauperats que amb el producte de la Festa de la Flor, mantindran el Comitè en el camp durant un any per lo menys.

Els punts designats són: Sant Feliu de Pallarols, La Bisbal, Mollet del Vallès i Canet de Mar. Els nens aniran a una i altra residència segons dictamen facultatiu.

La primera expedició ha sortit de Barcelona acompanyada per una comissió de senyores de la Federació, i la componen els nens següents: Jaume Vidal, Josep Garcia, Josep Manco, Emilia Roselló, Joan Sabat, Vicens Costa, Restitut Marco, Josep Albi, Joan Palacin i Carme Andrés.

La primera expedició ha sortit de Barcelona acompanyada per una comissió de senyores de la Federació, i la componen els nens següents: Jaume Vidal, Josep Garcia, Josep Manco, Emilia Roselló, Joan Sabat, Vicens Costa, Restitut Marco, Josep Albi, Joan Palacin i Carme Andrés.

Informació de fora

Servei especial telegràfic, telefònic i postal de

EL : POBLE : CATALA

ESPANYA

Conferències telegràfiques i telefòniques

Madrid, 2 de 9 matí a 12 nit

La «Gaceta»

«La Gaceta» publica: Decret nomenant comissari regí de les Exposicions que han de celebrar-se en 1917 a Barcelona al marquès de Comillas.

Aprovan l'autorització de la renda de Talares corresponent a l'any 1908.

Relació de les declaracions de drets passius fetes durant la primera quinzena del mes actual per la Direcció general del Deute.

que han hagut de recórrer les notícies abans de donar-se a la publicitat. Els redactors de l'«Espanya» entre vint i tres de la Companyia Transatlàntica es limiten a dir que 800 famílies i cal considerar que passen de 300.000 els espanyols que viuen a Mèxic.

En quant als fusellaments també s'ha fet un balanç. El Govern, després de les perquisicions oficials, ha comptat sols vint assassinats d'espanyols en aquella República.

Ha advertit el senyor Dato que els Espanyols no ens han prestat cap decisió i que cal apujar en totes les gestions realitzades per a garantir els interessos espanyols durant la revolució mexicana.

Sobre l'assassinat

d'En Canalejas
El Radical reproduïx un article que publica el «El Globo» amb la firma de l'advocat senyor López Serrano i que té per responsable el recullim.

Assigura que en l'assassinat de don Josep Canalejas hi ha hagut complix; i la prova d'això—diu—està en el sumari que forma part del procés. Se que en mateix hi ha delatats escandalosos. Or, si el punt de que don Josep Solís i Orga, si no hagués mort, hauria demanat la revisió d'aquesta causa.

Alguns ex-ministres començen a parlar sobre l'assassinat de don Josep Canalejas que all vegada hagin portat al seu ànim el convenciment de quins foren els complix.

Don Joan Navarro Reveret sab coses interessants.

Sembla menuda que el senyor Ferrnandez Llanos, advocat que de policia, al que tant es censura per no haver sabut evitar el crim, del que s'ha dit que tingué delinqüent algun complix de l'assassinat i al qual posà en llibertat sense entregar-lo al jutjat, res hagi rectificat d'aquests greus asers.

Amb coses molt greus apareixen proves en l'assassinat de don Josep Canalejas, a pesar de lo qual s'arriba al procés quedant impune aquest crim.

Es que don Josep destruïa i els seus amics l'oblidaven aviat.

El que fou el seu secretari particular, don Práxedes Zúñiga, avui entusiasmat reformista, se diu que pensa fer queimor per a obtenir la revisió d'aquest procés.

Alonso Castiello, Francesc Rodríguez Garraye, Arminda, Palomo i altres que foren íntims d'En Canalejas, diuen que comprenen que haurien de d'interpel·lar al Govern demanant la revisió de la causa.

Fins ara sols se sab que don Josep Canalejas fou assassinat, quel crim té per causa un complert forjat a París, segons volé mateix ha publicat, que l'assassinat tenia complix, que algun de ells fou delinqüent ran del crim, portat a la captivitat de policia i posat en llibertat sense dir-ho al jutge que instruí el procés.

En el procés existien diverses decisions que demostraven que hi hagué complix i que un dels complix d'En Pardiés fou delinqüent i llibertat a espalles del jutge instructor.

Un dels testimonis, un periodista, de «La Tribuna», que tant alardeja de combats als que foren causa inicial dels fets, podria dir que és encara que ja no té cap feina per a que s'arribi a la revisió del procés.

Altres testimonis, un tinent de la guarda civil, el senyor Blanco del Toro, encara que prestava en les afors de Madrid immobilitats treballa, essent el terror de la gent dolenta, per necessitats del servei fou traslladat a un lloc poblat, on no hi ha hagut que perseguir.

Però, hi ha més testimonis, un empleat del Tribunal de Comptes, un capità de la guarda civil, un periodista i, quelcom indiscutible i inescapable, quelcom reservat fins al dia que s'acordi la revisió del sumari format quan l'assassinat del senyor Canalejas.

La epidemia de Vigo

«La Mañana» publica la següent informació:
Al saló destinat a la premsa en l'edifici de Telégrafos s'ha presentat aquesta matina un senyor que ha dit que procedia de Vigo i ha requerit la presència dels periodistes als que desitjava donar greus notícies sobre la epidemia que assola aquell veïnat.

Ha començat l'anònim informant les seves declaracions dient que a Vigo es creu que l'epidemia declarada oficialment com tifus, és colèrica, erent-se que procedeix d'un barco estranyer que amb carregament de fusta va fondejar a Vigo procedent del Balcà i un dels tripulants del qual va ingressar a l'hospital així quel barco va fondejar en el port.

La notícia va escampar-se ràpidament entre el veïnat i sobre tot entre la colonia espanyola, la qual va fugir a Villagarcía, Marín i altres punts propers.

Per conseqüent que al qui facilitava aquestes referències li mereix enter creença ha sabut que a Orense també hi ha casos. N'han mort ja 3 i s'arriba a 20 el número de malalts.

Hi ha moltes protestes al fet de que les autoritats de Vigo al no considerar l'epidemia, deixessin sortir de la població als que poden haver portat el contagi a altres localitats.

Des de Villagarcía se varen demanar notícies concretes a Vigo, contestant l'alcaldia amb evasives, si bé reconeixent que hi havia nombrosos casos de una malaltia, encara no ben definida, discutint el silenci guardat per tractar-se d'un aïllament. Sens dubte varen procedir així per por de que els estudiantis abandonessin la població i no creure que l'epidemia prengués proporcions tan alarmants.

L'anònim informant justificava la seva actitud al donar tan males notícies, dient que considera pitjor amagar la veritat.

«La Mañana» diu que ha dubtat en publicar aquesta informació, per si obria al baix propòsit de perjudicar a la regió, però se decidí a donar-la perquè pot contribuir a que se adoptin amb tota energia les mesures necessàries per a soterrar l'epidemia, en el cas de confirmar-se la seva existència.

Els bitllets de Bano
Ferrol. — Com que part del públic rebutja els bitllets amb el retrat del Maure, si i el Maure, no les cases bancaries s'han vist obligades a fer públic que no poden rebutjar-se.

Anunci d'una vaga
Carreguera. — A la Unió s'ha celebrat una reunió en la qual els socis d'«Avance Obrero», concorden amb representants de la societat.

Després de laboriosa discussió els representants de tres societats han acordat renunciar a la vaga, però els de l'«Avance Obrero» han persistit en anar a la vaga general, cas que els patrons no acceptin les bases següents:

Augment del jornal en tres rals diaris, admissió de tots els obrers despedits, pagor setmanal, no exclusió dels esquellors i doble jornal els dies festius.

No arribant a una avençana han acordat celebrar demà a la nit un nou miting.

Inondació
Valencia. — A un kilòmetre de Carcer s'ha romput el mur de contenció del Canal de regar, amb una extensió de 18 metres i les aigües han inundat els camps i caseris.

Les autoritats locals amb ajuda de la

Aniversari

Segons notícies rebudes en el Ministeri d'Estat, el 30 del passat maig se celebrà en Manila la cerimònia amb que els americans commemoraren el dia per ell anomenat «Memorial day».

Dita cerimònia se celebrà en el Cementiri on reposen els restes dels soldats americans que moriren en la guerra de 1898 i en que també reposen els dels soldats espanyols, víctimes igualment de dita guerra, quins noms se ignoren, sabent-se només que eren artilers de Sant Antoni Abad.

Els restes de dits espanyols foren exhumats per ordre de les autoritats americanes i traslladats al cementiri, on se trobava i agra se els erigí un petit monument.

Per aquesta circumstància el general quefe de les forces del campament invità per conducte del consul a la colonia espanyola, assistint-hi una nombrosa representació de la mateixa.

La comitiva se dirigí en cotxes. El consul d'Espanya, acompanyat del major A. Taber, del séptim de caballeria i del capità Schaver, que marxà a l'estrebr, prengué seient en un cotxe, precedit de tres companyies de infantaria i escoltat per un escuadró de cavalleria.

Al arribar al cementiri, fou rebut nostre representant per el general de la divisió i don Estan Major ocupant a sa dreta un lloc preferent en la tribuna al·locada a l'efecte.

Al començar l'acte, una bandera espanyola, enviada per el consul a petició del general i a la que donaven escolta d'honor oficials americans, fou col·locada al davant de les tropes i saludada amb la Marxa Real i 21 canonades, presentant armes totes les forces.

Seguidament parlà el general Hoyle i sa oració estigué casi per complet dedicada a cantar les glories d'Espanya, a la que cridà mare generosa d'Amèrica.

Ensalçà les virtuts del rei d'Espanya, de quin diu que, si bé era el més jove dels monarques actuals, era indubtablement el més gran i digne sobirà d'una nació venerable i gloriosa, saludant-lo en nom de l'exèrcit americà que l'admira per son valor i talent.

En nom de la colonia espanyola parlà el director d'El Mercantil, periodista espanyol, expressant l'agraïment de tots els seus compatriotes per les hermoses frases del general Hoyle i per la distinció de que estaven essent objecte els espanyols.

Redacció apedregada
Diu de Murcia que amb motiu d'haver publicat «El Liberal» un solt afirmant que se celebraria el meeting anual contra la policia, cosa que no ha succeït, uns grups pertencents al Sindicat Obrero, anaren a la redacció i la apedregaren per venjar-se de l'engany.

Acudí la policia, disolguent els grups i fent dos detencions.

A l'Exposició de San Francisco de California
El senyor Molera, que acompanyat del senyor Cambó visità al quefe del Govern per a aconseguir que Espanya concorregués a l'Exposició de San Francisco de California, sortí ahir cap a Santander amb l'objecte de donar gracies al Rei per haver firmat el Decret disposant la concurrència d'Espanya a tan gran certamen.

Aquests dies ha treballat el senyor Molera amb gran entusiasme per a que Espanya pugui representar dignament la seva tradició històrica en aquell país i ha conferenciat amb varis artistes, dels quals ha recabtat la formal promesa d'enviar les seves obres a San Francisco.

En Marí Benlloch ha presentat un magnífic disseny d'una artística font que decorarà el palau d'Espanya en aquella Exposició.

El projecte de l'edifici que tindrà Espanya a l'Exposició de San Francisco és obra d'un dels més distingits arquitectes de Madrid, el senyor Velázquez.

El senyor Molera ha rebut una comunicació de l'alcaldia de Sevilla, manifestant-li que els expositors andalusos que han concorregut a l'Exposició de Turisme que actualment es celebra a Londres, enviaren des de dita capital a San Francisco els seus productes.

Sobre tot en ceràmica l'industria andalusita té a Londres actualment veritables prodigis i meravelles.

Tant entusiasme ha sabut despertar el senyor Molera entre els elements industrials i agrícoles d'Andalusia per a que contribueixin al major esplendor i èxit de la representació d'Espanya a San Francisco, ja que la subvenció acordada pel Govern és un tant modesta, que ha conseguit que cedixin l'import de la venda dels articles que exposin els industrials.

El Foment de les Arts
El senyor Dato ha rebut al seu despatx oficial a una comissió de la Societat Obrera d'Ensenyament del Foment de les Arts, de la que fins ara, i durant dotze anys consecutius, ha sigut president.

Cumplint un acord que la Junta general va adoptar per aclamació a l'eleger la nova directiva, ha anat la comissió citada a expressar al senyor Dato la profunda gratitud i l'afecte que la Societat guardava sempre al que durant tants anys fou el seu benefactor, així com el seu sentiment per haver abandonat la presidència el senyor Dato.

El senyor Dato, que ha dispensat als omissions una afectuosa acollida, ha agraït les manifestacions de gratitud del Foment de les Arts i els ha pregat que fossin interpretats dels seus sentiments d'afecte i simpatia prop de la Societat obrera que presideix, a la que seguirà dispensant la seva protecció i ajuda en quant d'ell depengui.

La comissió ha quedat molt satisfeta de les manifestacions del senyor Dato, el nom del qual quedará inscrit entre els més alts benefactors del Foment de les Arts.

Festes populars
La comissió especial encarregada de organitzar les festes populars que se celebren en la segona quinzena d'agost i primers dies de setembre i que subvenciona l'Ajuntament amb 10.000 pessetes, té ja acordats en principi els números següents: revella en el Retir, festa nàutica a l'estany de dit parc, scarrousb militar a la plaça de toros,

aviada de globos la captura del quals estarà a càrrec d'autonòbils i motocicletes, cavalcada al·legòrica, balls públics, cine gratuït, danses, retretes i concerts al aire lliure.

Les patentes d'alcohol

Una comissió d'amos d'hoteles s'ha presentat a l'Alcaldia per a protestar dels embargos de que són víctimes, a causa de no haver pagat la patent per alcohol.

Segons manifesten els comissionats, el senyor Francesc Rodríguez, essent alcalde, els va recomanar que no paguessin la patent fins que se solucionessin varies qüestions que en l'actualitat no s'han resolt encara.

Epidemia

La epidemia d'escarlantina que des de fa temps se pateix a Madrid, augmenta, i origina llastantes defuncions, no sols de nens, sinó de persones majors.

El governador civil ha encarregat a l'inspector provincial de Sanitat adoptar precaucions per a contrarestar els efectes de l'epidemia.

Del Marroc

Despatxos oficials

Tenun. — Abier ahir la descoberta les forces regulars encarregades del servei, observaren grups de moros amagats en un riu, des de on feien un foc certat. Un cabo, seguit de varis soldats, intentà atacar-los de front, però rebé una bala a la cara que li deixà mort. Altre cabo negre, donant un petó rodelé seguit de varis soldats, atacà a l'enemic per retarguarda, quedant allavors l'enemic entre dos focs. L'enemic fou tan ràpid que l'enemic no pogué escapar i deixà dos morts i un ferit.

Varis cabdells, que tractaven d'acudir en auxili dels seus companys, foren assassinats pel foc dels indígenes i les bombes que llençaven els aviadors sobre les fugien.

Els camdors de Madrid i Barbastro marxaren a Mahlen, on l'última nit ha presconregut trinitat en el blokau fa poc empinat.

Els cabdells «Ondas» i «Terror» han bombardejat aquest matí els pobles de les montanyes immediates a Rio Martín, destruint moltes cases i causant lous baixes vistes.

Va estar ahir l'almirall Pidal, conferenciant amb el general Marina. A la tarde tornà a Rio Martín, embarcant. Se suposa que ha rebut instruccions sobre nous bombejos.

Ha tornat de la península el coronel Barreia.

Ha arribat el senyor Francesc Rodríguez.

Ahir li foren robades 7 mules al espanyol Joan Gómez Batalla. Els moros les desenganxaren del carro fent al carrer.

A un soldat de la mehalha del Jalifa se li escapà el tir, matant a un company seu.

Un soldat ferit en l'operació dahir a Mahlen fou el soldat de Wad-Ras Antoni Abella Fernández.

A la posició de Cudia Federico foren trefortades les forces de protecció dels treballa que realitzen els enginyers militars. Els barbuquens, apostats en tres posicions, hostilitzaren les forces de protecció amb modrò tiroflet.

L'agressió fou rebuda per les forces manades pel tinent Coronado, del regiment de Zamora, causant a l'enemic un mort vist que degué abandonar per haver caigut al descobert.

Nostres tropes sense novitat.

Cádiz. — Ha salpat cap a Larax el vapor «Canalejas» conduint varis quetes i oficials i material de camp.

Tenun. — Abier tarde i la matrida de avui els aeroplans han llençat bombes de mà sobe i p.b.s de Bus el Saro i Bismarck, causant grans destruccions.

Com ampliació a l'assalt a la finca del senyor Ferrer podem donar els següents detalls:

«Els malfactors van a destruir els arrels i robs que trobaren en la casa d'En Ferrer, important-se'n dos fusells.

L'advocat s troba actualment a Melilla i ha pogut a la casa assalada, essent la d'una família amiga.

«El guardià moro i el jardiner, a pesar d'estar armats, res varen fer per a tractar d'impedir l'entrada dels moros.

Un cabo i rit fou curat en el consultor francès, situat a les proximitats del lloc d'el succe.

També s'ha fortit un vel que des de una finca s'usa a la casa dispersant sobre el salador; té una ferida lleu en el braç dret.

Per Guerra s'ha facilitat els següents telegrames:

D. Tenun. — Anit un grup de moros va pnetrar a una casa immediata al francès, l'amo d, la qual estava absent, robant alguns fectes.

A l'adonars a la guarda del consultor francès tractà d'assaltar els llaçers resultant ferit el cabo de Wad-Ras Manuel Godoy.

D. Melilla. — Acompanyat del comandant general el capità general Weyler ha visitat la granja agrícola de la zona, altres posicions i dispensari i la escola indíge na.

D. Larax. — Procedents de Cádiz: Arriba arribarà el vapor «Canalejas»; i canoner «Recales», salpant per a Rio Martín i destruir «Terror».

Al ministeri de la Guerra, reafirmat
En el ministeri de la Guerra han dit que no té fonament la notícia llençada per algun periódic referent a que corresponia esser destinat a l'exèrcit d'Àfrica l'infant don Alfons d'Orléans, a causa del nim-ro que ocupa en l'escala.

«Els d'una forcosos d'Àfrica. Quan no hi ha voluntats que ho solliciten, se regeix per disposicions d'ores i terminants que no donen lloc a dubte.

tricta de Vilademuls, així com dels districtes veïns de Figueras i Torroella de Montgrí.

El projectat acte constituirà un veritable aconteixement i servirà per a demostrar novament que cada dia és més gran l'entusiasme d'aquest districte per les causes del nacionalisme i la República.

—Toquen al seu terme els preparatius per a rebre la colonia escolar de l'Ajuntament de Barcelona.

L'eminent dramaturg Vignasi Iglesias ha assegurat que vindria a aquest poble junl amb els demés companys de la Comissió de Colonies que obtindrà la mateixa entusiasta rebuda que quant la seva primera visita.

Tots aquests actes contribueixen poderosament a la major animació d'aquest poble per lo que no és d'estranyar la intensa satisfacció que experimenten tots els bons fills d'aquesta pitoresca i simpàtica població empordanesa.

GIRONA.—Segona conferència d'En Noel. Com era d'esperar, i degut a les afalagables impressions que produí la primera conferència «El Flamenquisme i la situació política d'Espanya» discutida admirablement per l'incansable lluitador contra la «taumagüela» don Eugeni Noel, el dia 20 del corrent, nombrosa id istingida concurrència acudí al Centre d'Unió Republicana, desitjosa de sentir i admirar a l'apòstol Noel, quin havia de desenvolupar el tema: «Lo que hi ha en una plaça de braus».

Duran el transcurs de la seva eloquent disertació fou interromput per calurosos aplaudiments que se multiplicaren a l'acabar, tributant-li una xarrososa ovació, i rebent moltes felicitacions aixís com també la Junta del Centre per haver iniciat i portat a cap les dugues conferències de regonegada transcendència.

Actes radicals a Reus

(Del nostre enviat especial)

Arribada de l'expedició de Barcelona. — Benvinguda entusiasta. — Afanes als expedicionaris

Reus, 25 a les 22.25. — A les 9.15 del matí ha arribat l'expedició de radicals barcelonins composta en un gran número, que ascendien a uns 400, havent-hi assistit també 36 banderes de varis entitats del partit. A l'estació hi havia una nombrosa concurrència que passava de 2.000 ciutadans.

S'ha organitzat la manifestació obrint la marxa la banda municipal seguida de dos estandarts i les banderes de les entitats adherides que eren nombroses. Ha recorregut varis carrers fins a l'arrabal de Sant Pere, on està instal·lada la Casa del Poble. El President de la mateixa, senyor Simó, ha donat la benvinguda als expedicionaris tenint paraules d'afecte i l'agraïment per la prova e companyerisme que donen els seus companys d'ideals de Barcelona. El senyor Rovira, individu de la comissió organitzadora de l'excursió, ha manifestat que agratia la distinció de que acabava d'esser objecte, no degut als seus mèrits, sinó com a natural de Reus que és, dient que les idees republicanes i democràtiques, són un atac contra la reacció. El regidor de l'Ajuntament de Reus, ha parlat en representació del Partit Radical, excusant la assistència dels prohoms a causa d'haver d'assistir a l'enterrament del senyor Ardi, manifestant que arribarien en l'express de la nit.

El cor del Centre Fraternitat Republicana «El Pueblo» del Clot, que forma part en l'excursió, ha sigut obsequiat per l'alcaldia i han cantat algunes peces saludant als reusencs, havent sigut molt obsequiats. També s'han ballat sardanes davant de l'Ajuntament. Després el mateix cor ha cantat al mateix lloc «Les flors de maig» i «La Marsellesa» que han sigut frenèticament aplaudides.

S'ha celebrat el ball organitzat en honor dels excursionistes, assistint-hi una gran gentada.

Tribut pòstum.—Covarda agressió dels jaumins.—Greu col·lisió. —Un contenor de trets i un ferit

A les sis s'ha format la comitiva per anar a depositar la corona al correligionari seu. En Marius Jordana, el qual fou mort en la sortida d'un miting. Al tornar d'aquesta cerimònia a l'èsser davant de la Plaça de Catalunya, del balc del Centre Tradicionalista, han sortit varis dispar de revòlver, fets pels requetés, siguent contestats pels radicals, disparant-se com un centenar de trets.

Ha resultat ferit de poca consideració en la cana dreta, En Miquel Vilar, radical de Barcelona.

Aquests, en manifestació, s'han dirigit a l'Ajuntament protestant davant de l'alcaldia i quefe de policia, de l'agressió de que acabaven d'esser objecte, l'lamentant aquestes lo coorregit.

Refets després els radicals, se dirigiren cap al Centre Tradicionalista, tractant d'assaltar-lo, però els jaumins temerosos sortiren per una porta del darrera no quedant ningú en el local.

A les set de la tarde ha arribat en automòbil el senyor Lloroux al qual se li ha fet una entusiasta rebuda. En Valentí i Camp, ha arribat també en el correu de la tarde, assistint-hi molta gent a rebre'l.—Zanni.

CATALUNYA

ESTRANGER

Russia

San Petersburg. — Segons comunicació oficial, el nombre de vagistes ascendí ahir a 135.000. Part d'ells intentaren reunir-se i entonar canis revolucionaris, però foren dispersats pels cosacs.

Els agents d'ordre públic disparen en alguns carrers contra les finestres des de les quals els vagistes tiren pedres. Quatre agents de policia foren lleugerament ferits. Foren detinguts 60 persones per haver omès excessos.

Ha sigut establert la circulació de tranvies. Els obrers han intentat impedir l'interrompre la circulació, trencant els cretalls de tres cotxes i fent a un conductor.

A conseqüència de la vaga han deixat de publicar-se el «Retche» i el «Correo de San Petersburg», «La Gaceta de Bolsa» i el «Diario Oficial» i el del «Comercio e Industrias».

Es periódics radicals han deixat igualment de publicar-se puix quasi tots els seus redactors estan detinguts.

Anglaterra

La qüestió irlandesa

Londres. — S'ha anunciat oficialment que la conferència de quèfa dels partits, convocada per a tractar del conflicte originat al Comtat de Ulster amb motiu de la aplicació de Bill de l'Home rule a Irlanda ha acabat sense que s'arribés a cap acord.

S'ha reunit aquesta tarde el Consell de Ministres amb l'objecte d'examinar la situació.

En la sessió que ha celebrat la Cambra de Comuns, el president del Consell de ministres fa la declaració de que la Conferència celebrada per iniciativa del propi monarca per a determinar la part d'Ulster que hagi d'esser exclosa de la nova llei irlandesa, no ha pogut arribar a un acord, i el següent dia comunica a la Cambra que en segona lectura serà presentada una esmena a la llei.

Després, al preguntar-li un diputat si podria donar a la Cambra alguna indicació sobre les divergències sorgides en el si d'aquella Conferència, ha replicat el ministre que per ara li era absolutament impossible.

Dublin. — A l'Ajuntament s'ha celebrat una reunió, que ha presidit l'alcaldia, amb l'objecte de veure la manera d'ajudar als voluntaris nacionalistes, havent-se pres als següents importants acord.

La senyor Fankhurst ha dirigit al rei una carta en la qual li diu que les dones que lluites pels seus drets tenen al menys tant sentit com i són tan responsables dels seus propis actes com els homes que lluiten per lo mateix, i si ha rebut el rei a Carson, a Craigie Redmond i a Dillon, pot també rebre a una delegació de dones feministes.

Diu un periódic que Churchill ha dit que destruirà el circ de ministre sinó es soluciona aviat la crisi irlandesa.

Mèxic

Mèxic. — S'ha decretat aute de detenció contra En Parades, ministre d'Hísenda del Gabinet Huerta, per desfalco de dos milions de pesos.

Se diu quel Govern ha decidit pendre mesures molt enèrgiques per a viatjar desordres.

Si la vaga continués els directores de fabricriques i tallers de Sant Petersburg quedarien el «lock-out».

Francia

Mme. Caillaux davant del Jurat

París, 25. — Amb motiu de l'incident produït en la sessió d'ahir del procés Caillaux, entre el president del tribunal, M. Albanel, i un assessor, el conseller M. Dagobey, hi ha plantejada una qüestió personal.

M. Albanel ha enviat aquest mat

